

Національний
університет водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет водного господарства та
природокористування**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

„_____” _____ 201_ р.

06-01-28

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Стратегічне управління підприємством”

спеціальність 076 „Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність”

Рівне – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни „Стратегічне управління підприємством” для студентів за спеціальністю 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. – Рівне: НУВГП, 2016. – 16 с.

Розробники: Петрук В.А., к.т.н., доцент кафедри економіки підприємства;
Петрук І.Р., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства;
Козлюк В.В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол №4 від „08” грудня 2016 року

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ Н.Б. Кушнір
„08” грудня 2016 року

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

Протокол №4 від „15” грудня 2016 року

Голова науково-методичної комісії _____ Н.Б. Кушнір
„15” грудня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
		денна	заочна (дистанційна)
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: магістр	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 2 - самостійної роботи студента – 5		9-й	11-й
		Лекції	
		20 год.	2 год.
		Практичні	
		10 год.	8 год.
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 33% до 67%;
- для заочної форми навчання – 11% до 89%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою вивчення навчальної дисципліни „Стратегічне управління підприємством” студентами спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” є: формування знань з методик вибору стратегічного набору підприємства та умінь з створення й утримання конкурентних переваг шляхом управління стратегічними змінами на підприємстві в умовах швидко змінюваних умов зовнішнього середовища і їх невизначеності.

Значення стратегічної поведінки, яка дозволяє підприємству вижити в конкурентній боротьбі у довгостроковій перспективі, різко зростає з року в рік. Всі підприємства в умовах жорсткої конкуренції, ситуації, що швидко змінюється повинні не тільки концентрувати увагу на внутрішньому стані справ на підприємстві, але і виробляти стратегію довгострокового виживання, яка б дозволяла їм встигати за змінами, що відбуваються у зовнішньому оточенні та успішно її реалізовувати. Тому головними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- забезпечення знань студентами щодо теоретичних засад управління змінами на підприємстві;
- вивчення специфіки управління та планування суб'єктів господарювання;
- пізнання закономірностей взаємодії відносин, які можна охарактеризувати за допомогою системи „середовище – підприємство”;
- поглиблення знань про ресурсне забезпечення діяльності підприємства, методи його оцінки та ефективне використання;
- економічне обґрунтування компетенцій підприємства;
- набуття студентами навичок аналізу і розвитку організаційної структури і культури підприємства, впливу на агентів стратегічних змін на підприємстві;
- оволодіння студентами знань про стратегічне управління підприємствами в кризових умовах;
- вивчення теоретичних засад та ознайомлення з досвідом створення і утримання конкурентних переваг підприємства.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- місце стратегічного управління в науці та підготовці фахівців з економіки підприємства;
- сутність і призначення стратегічного управління;
- методику стратегічного оцінювання середовища підприємства;

- головні поняття, загальні та спеціальні методи й інструментарій стратегічного управління;
- елементи, етапи та структуру процесу стратегічного управління;
- ієрархію стратегій підприємства та методи їх вибору;
- процес управління реалізацією стратегії;
- сутність, принципи та сферу застосування стратегічного контролінгу;
- процес прийняття стратегічних управлінських рішень;
- сутність і види інтеграції та головних інтегрованих корпоративних систем;

уміти:

- досліджувати й аналізувати внутрішнє і зовнішнє середовища підприємства;
- системно розробляти стратегічні управлінські рішення;
- визначати місію та цілі підприємства;
- вибирати та формулювати стратегічний набір, залежно від результатів аналізу;
- обґрунтовувати необхідність стратегічних змін;
- здійснювати стратегічний контролінг;
- застосовувати моделі аналізу інтегрованих корпоративних систем, оцінювати результати та приймати необхідні стратегічні рішення.

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика стратегічного управління

Тема 1. Стратегічне управління як навчальна дисципліна та галузь науки

Поява концепції, сутність і призначення стратегічного управління. Теоретичні та методологічні основи стратегічного управління. Розвиток вітчизняного управління підприємствами. Сучасний стан стратегічного управління. Особливості стратегічного управління в сучасних умовах. Напрямки розвитку стратегічного управління. Порівняльна характеристика оперативного та стратегічного управління. Види стратегічного управління. Зарубіжний досвід стратегічного управління. Місце стратегічного управління в науці. Об'єктивні та суб'єктивні

фактори інтенсифікації наукових досліджень в стратегічному управлінні та практичного впровадження позитивних результатів. Стратегічне управління як наука, її виникнення та місце в підготовці фахівців з економіки підприємства.

Тема 2. Розроблення стратегічного управлінського рішення

Поняття про ключові фактори успіху підприємства. Визначення ключових факторів успіху підприємства. Сутність конкурентних переваг. Концепція ключових компетенцій підприємства і її застосування для визначення конкурентних переваг. Поняття конкурентоспроможності підприємства. Сутність і класифікація управлінських рішень. Головні фактори, які впливають на якість управлінського рішення. Вимоги до якості організаційно-економічних управлінських рішень. Порівняння ризику й ефекту при розробленні стратегічного управлінського рішення. Експертні методи розроблення управлінських рішень. Оцінка ризиків при прийнятті рішення. Економічне обґрунтування рішення.

Тема 3. Процес стратегічного управління підприємством, його зміст, завдання та головні етапи

Методологічна основа стратегічного управління. Елементи системи стратегічного управління підприємством. Головні етапи та структура процесу стратегічного управління. Адаптація підприємства та управління ним до сучасних вимог. Головні завдання аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Вибір стратегії запобігання банкрутству. Методики аналізу загроз і можливостей зовнішнього середовища. Складання стратегічного балансу підприємства. Суть, значення і вибір місії та цілей підприємства. Формування конкурентної переваги підприємства. Різновиди ринків за Бостонською консультативною групою, залежно від кількості конкурентних переваг та їх важливості.

Змістовий модуль 2. Вибір, управління реалізацією та контроль стратегії. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами

Тема 4. Вибір стратегії

Місце і значення стратегії у стратегічному управлінні підприємством. Ієрархія стратегій підприємства та їх типологія. Зони стратегічних ресурсів. Створення реальної стратегії. Критерії вибору стратегії та їх

рангування. Побудова стратегічного набору підприємства. Модель вибору корпоративної стратегії підприємства. Методи вибору альтернатив в межах корпоративної стратегії. Методика вибору конкурентної стратегії (стратегії бізнесу). Вибір стратегії малими середніми і великими підприємствами. Основні чинники вибору стратегічних альтернатив. Загальна характеристика корпоративної стратегії, стратегії бізнесу, функціональних та операційних стратегій. Стратегічні альтернативи. Оцінювання вибраної стратегії.

Тема 5. Управління реалізацією стратегії

Роль та значення стадії реалізації у процесі стратегічного управління. Суть та завдання управління реалізацією стратегії. Планування реалізації стратегії. Поняття, необхідність та рівні стратегічних змін на підприємстві. Потенціал змін підприємства. Організаційна структура підприємства як об'єкт стратегічних змін. Характеристика лінійної, функціональної, лінійно-штабної, лінійно-функціональної, дивізійної (на базі СГЦ), територіальної (регіональної), матричної, бюрократичної, конгломератної та інших структур управління. Корпоративна культура і її роль у реалізації стратегії. Зміни в організаційній культурі підприємства. Приведення організаційної культури у відповідність до вибраної стратегії.

Тема 6. Стратегічний контролінг

Сутність, принципи, мета та сфера застосування стратегічного контролінгу. Роль контролю і контролінгу в процесі стратегічного управління. Головні елементи контролінгу, їх характеристика та взаємодія. Порівняльна характеристика контролю та контролінгу підприємства. Вимоги до інформації та визначення показників стратегічного контролінгу. Система вимірювання та моніторингу параметрів. Порівняння реального стану параметрів контролю з їх бажаним (запланованим) станом. Оцінювання результатів і проведення коригування Керівництво процесом внесення коригувань. Ймовірні недоліки стратегічного контролінгу. Причини невдач при реалізації стратегії. Фінансування контролінгу на підприємстві.

Тема 7. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами

Інтеграція як одна з головних умов організації в Україні повноцінної саморегульованої національної економіки. Сутність та види інтеграції.

Стратегії галузевих лідерів. Процес формування та характеристика інтегрованих корпоративних систем (ІКС). Стратегічна ефективність та проблеми інтеграції підприємств. Стратегічний аналіз господарського портфеля диверсифікованого підприємства за допомогою матричних моделей. Модель БКГ для аналізу темпів росту і частки ринку ІКС. Модель „Мак-Кінсі і Дженерал-Електрик„ для аналізу конкурентоздатності ІКС. Модель „ADL/LG„ (Артура де Літтла) аналізу еволюції ринку. Модель „Shell/DPM” („Шелл-DPM”) аналізу галузевої привабливості і конкурентоздатності ІКС. Модель „Hofer/Schendel” для аналізу еволюції ринку.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
		денна форма				заочна форма				
		усього	у тому числі			усього	у тому числі			
			лек.	пр.	СР		лек.	пр.	СР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика стратегічного управління										
1.	Тема 1. Стратегічне управління як навчальна дисципліна та галузь науки	12	4	–	8	12	1	–	11	
2.	Тема 2. Розроблення стратегічного управлінського рішення	10	2	2	6	10	–	2	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
3.	Тема 3. Процес стратегічного управління підприємством, його зміст, завдання та головні етапи	16	4	2	10	16	–	2	14	
	Разом за змістовий модуль 1	38	10	4	24	38	1	4	33	
Змістовий модуль 2. Вибір, управління реалізацією та контролінг стратегії. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами										
4.	Тема 4. Вибір стратегії	14	2	2	10	14	–	–	14	
5.	Тема 5. Управління реалізацією стратегії	16	4	–	12	16	1	–	15	
6.	Тема 6. Стратегічний контролінг	8	2	–	6	8	–	–	8	
7.	Тема 7. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами	14	2	4	8	14	–	4	10	
	Разом за змістовий модуль 2	52	10	6	36	52	1	4	47	
	Усього годин	90	20	10	60	90	2	8	80	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми практичних занять	Обсяг годин за формами навчання	
		денна	заочна
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика стратегічного управління			
1.	Тема 1. Обґрунтування рішення про вибір стратегії економічного розвитку підприємства (практичні завдання)	2	2
2.	Тема 2. Вибір стратегії виробництва за обмежених умов (практичні завдання)	2	2
	Разом за змістовий модуль 1	4	4
Змістовий модуль 2. Вибір, управління реалізацією та контролінг стратегії. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами			
3.	Тема 3. Планування виробничої програми підприємства в умовах обмеження сировини (практичні завдання)	2	–
4.	Тема 4. Портфельний аналіз методами Бостонської консультативної групи та „Мак-Кінсі і Джеренрал Електрик” диверсифікованого підприємства	4	4
	Разом за змістовий модуль 2	6	4
Усього годин		10	8

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 0,5 год./1 год. занять (0,5 x 30) – 15 год.
- підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит (6 x 3) – 18 год.
- опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 27 год.

№ з/п	Назва теми	Зміст (основні питання) самостійної роботи	Обсяг годин за формами навчання	
			денна	заочна
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика стратегічного управління				

Продовж. табл.

1	2	3	4	5
1.	Стратегічний управління як навчальна дисципліна та галузь науки	приємством в сучасних умовах. Напрями розвитку стратегічного управління. Порівняльна характеристика оперативного та стратегічного управління. Види стратегічного управління, їх особливості. Об'єктивні та суб'єктивні фактори інтенсифікації наукових досліджень в стратегічному управлінні та практичного впровадження позитивних результатів. Зарубіжний досвід стратегічного управління. Поняття про ключові фактори успіху підприємства. Визначення ключових факторів успіху підприємства.	8	11
2.	Розроблення стратегічного управлінського рішення	Сутність конкурентних переваг. Концепція ключових компетенцій підприємства і її застосування для визначення конкурентних переваг. Інформаційне забезпечення аналізу конкуренції в умовах сучасного ринку. Методика визначення конкурентного рівня підприємства за відносними показниками. Головні фактори, які впливають на якість управлінського рішення. Порівняння ризику й ефекту при розробленні стратегічного управлінського рішення	6	8
3.	Процес стратегічного управління підприємством, його зміст, завдання та головні етапи	Головні завдання аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Вибір стратегії запобігання банкрутству. Методики аналізу загроз і можливостей зовнішнього середовища. Складання стратегічного балансу підприємства. Суть, значення і вибір місії та цілей підприємства.	10	14
Разом за змістовий модуль 1			24	33
Змістовий модуль 2. Вибір, управління реалізацією та контролінг стратегії. Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами				

4.	Вибір стратегії	Місце і значення стратегії підприємства у стратегічному управлінні. Критерії вибору стратегії та їх рангування. Побудова стратегічного набору підприємства. Загальна	10	14
----	-----------------	--	----	----

Продовж. табл.

1	2	3	4	5
		характеристика корпоративної стратегії, стратегії бізнесу, функціональних та операційних стратегій. Стратегічні альтернативи. Синергія, портфель та портфельна стратегія. Зони стратегічних ресурсів.		
5.	Управління реалізацією стратегії	Роль та значення стадії реалізації у процесі стратегічного управління. Роль і завдання керівників та спеціалістів під час реалізації стратегії. Відбір менеджерів на ключові позиції. Адаптація організаційної структури до вибраної стратегії. Корпоративна культура і її роль у реалізації стратегії. Інтеграція етичних норм і цінностей у корпоративну культуру підприємства. Приведення організаційної культури у відповідність вибраній стратегії. Потенціал змін та їх впровадження підприємстві.	12	15
6.	Стратегічний контролінг	Роль та порівняльна характеристика контролю та контролінгу. Показники оцінки реалізації стратегії, їх спрямованість і субординація. Фінансування контролінгу на підприємстві. Ймовірні недоліки стратегічного контролінгу.	6	8
7.	Стратегічне управління інтегрованими корпоративними системами	Стратегії галузевих лідерів. Характеристика головних інтегрованих корпоративних систем. Стратегічна ефективність та проблеми інтеграції підприємства. Стратегічний аналіз господарського портфеля диверсифікованого підприємства за допомогою матричних моделей. Модель „ADL/LG” (Артура де Літтла) аналізу еволюції ринку. Модель „Shell/DPM” (Шелл – DPM) аналізу галузевої привабливості і конкурентоздатності інтегрованих корпоративних систем. Модель „Hofer / Schendel” для аналізу еволюції ринку.	8	10

	Разом за змістовий модуль 2	36	47
	Усього годин	60	80

7. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом (виконаною у програмі *Power Point*). На практичних заняттях виконується аналіз ринкових ситуацій, для чого використовується реальна звітність підприємств, розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій. Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування за кожним змістовим модулем;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Модуль 1. Самостійна робота і поточний контроль							Сума
	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
Змістові модулі	Т 1			Т 2				100
Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	
Кількість балів за видами робіт	15	12	18	15	14	9	17	
Кількість балів за змістові модулі	45			55				

де T1, T2... T7– теми змістових модулів.

При оцінюванні знань студентів можуть враховуватися додаткові бали (до 15 балів), які отримав студент за участь у наукових конференціях, олімпіадах, семінарах з питань дисципліни – до 2б за одну; публікація наукової статті у фахових збірниках наукових праць – до 5б за одну.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
60-100	зараховано
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни „Стратегічне

управління підприємством” включає:

1. Петрук В.А. Стратегічне управління: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / В.А. Петрук, І.Р. Петрук, В.Д. Шебуня. – Рівне: НУВГП, 2007. – 102 с.

2. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи з навчальної дисципліни „Стратегічне управління підприємством” для студентів спеціальності 7.03050401, 8.03050401 „Економіка підприємства” денної та заочної (дистанційної) форми навчання / В.А.Петрук, І.Р. Петрук. – Рівне: НУВГП, 2013. – 20 с. (шифр 06-01-72).

3. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни „Стратегічне управління підприємством” для студентів спеціальності 7.03050401, 8.03050401 „Економіка підприємства” денної та заочної (дистанційної) форми навчання / В.А.Петрук, І.Р.Петрук. – Рівне: НУВГП, 2013. – 26 с. (шифр 06-01-73).

4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни „Стратегічне управління підприємством” студентами спеціальності 7.03050401, 8.03050401 „Економіка підприємства” денної та заочної (дистанційної) форми навчання / В.А.Петрук, І.Р. Петрук. – Рівне: НУВГП, 2013. – 51 с. (шифр 06-01-74).

11. Рекомендована література

11.1. Базова література

1. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.]. – К.: Знання, 2010. – 406 с.
2. Довгань Л.Є., Стратегічне управління: [навч. посібн.] / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай., Л.П.. Артеменко. - К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
3. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. – 2-вид., перероб. і доп. – Київ: КНЕУ, 2004. – 699 с.
4. Харниш Верн. Развитие бизнеса. Инструменты прибыльного роста / Верн Харниш / Пер. с англ. – „Манн, Иванов и Фербер”, 2016.

11.2. Допоміжна література

1. Ансофф И.Х. Стратегическое управление. – М.: Экономика, 1989. – 519с.
2. Виханский О.С. Стратегическое управление: Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Гардарики, 1999. – 296 с.

3. Кайлюк Є.М. Стратегічний менеджмент: [навч. посібн.] / Є.М. Кайлюк, В.М. Андрєєва, В.В. Гриненко.- Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с.
4. Куденко Н.В. Стратегічний маркетинг: Навч. посібник. – К.: Вид-во КНЕУ, 1998. – 152 с.
5. Мартиненко М.М. Стратегічний менеджмент: Підручник // М.М.Мартиненко, І.Г. Ігнат'єва. – К.: Каравела, 2006. – 320 с.
6. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: Магнолія плюс, 2006. – 392 с.
7. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 336 с.
8. Полтовець О.І. Вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на ефективність виробництва // Економіка та держава. – 2008, №12. – С. 47-49.
9. Портер М.Е. Стратегія конкуренції / Пер. з англ. – К.: Основи, 1998. – 390 с.
10. Пушкар М.С. Контролінг: Монографія. – Тернопіль: ТЗОВ „Поліграфіст” Ltd, 1997. – 146 с.
11. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент: Учебник для вузов / Пер. с англ. // А.А.Томпсон, А.Дж. Стрикленд. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
12. Диксон Д.Е. Совершенствуйте свой бизнес: Пособие и практикум. – М.: Финансы и статистика, 1994.

11.3. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>
5. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування